

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

Lp.	Wniosek z badania	Proponowana rekomendacja	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Status rekomendacji	Proponowany termin wdrożenia rekomendacji
PRIORYTET INWESTYCYJNY 3c						
Rozstrzygnięcie w zakresie możliwości zastosowania w danym Priorytecie Inwestycyjnym instrumentów finansowych						
1.	Instrumenty finansowe właściwie adresują lukę finansową oraz nadają się do zastosowania w projektach innowacyjnych, z zakresu TIK oraz bezpośrednio ukierunkowanych na zmniejszenie energochłonności gospodarki.	Stworzenie wytycznych do IF w PI 3c dotyczących wykorzystania zwrotnych instrumentów finansowych.	Podniesienie efektywności interwencji publicznej i sprawności alokacji funduszy w regionie.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Typy projektów, w których w danym Priorytecie Inwestycyjnym należy zastosować instrumenty finansowe						
2.	Zróżnicowane cele i potrzeby mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.	Wyodrębnienie czterech kategorii instrumentów finansowych, które powinny zostać zastosowane dla realizacji różnych typów projektów: - pożyczki małej (standardowej) ; - pożyczki dużej (preferencyjnej); - poręczenia (o podwyższonych limitach); - dotacji .	Minimalizowanie luki finansowania głównie wśród firm mikro i małych, przy jednoczesnym promowaniu wdrażania innowacyjnych rozwiązań , technologii TIK, efektywności wykorzystania zasobów MSP	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Procent alokacji jaki w danym Priorytecie należy przeznaczyć na instrumenty finansowe						
3.	Zróżnicowanie źródeł finansowania różnych potrzeb inwestycyjnych przedsiębiorstw racjonalizuje ich procesy decyzyjne.	Przeznaczenie z ogólnej puli 108,1 mln euro przeznaczonych na realizację priorytetu 3c następujących kwot na poszczególne instrumenty finansowe: - pożyczka mała (24%); - pożyczki dużej (17%); - poręczenia (9%);	Sprawniejsza alokacja funduszy w regionie, promowanie wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz zwiększenie dostępu do źródeł finansowania dla firm najmniejszych.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

		- dotacje (50%).				
Warunki na jakich instrumenty finansowe powinny być oferowane (grupy docelowe, kwota pożyczki, zabezpieczenia, czas na jaki wsparcie jest udzielane etc.)						
4.	<u>Grupa docelowa:</u> MSP dotknięte luką finansową i realizujące projekty w obszarze preferencji.	Brak wyłączeń względem mikro, małych bądź średnich przedsiębiorstw.	Zaadresowanie problemu luki finansowej oraz niedostatecznych inwestycji w odniesieniu do przedsiębiorstw z każdej klasy wielkości.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
5.	<u>Oprocentowanie/Maksymalna wysokość pożyczki:</u> Wyłącznie z preferencyjnego oprocentowania podmiotów, które tego nie potrzebują (efekt jałowej straty) lub nadużywają wsparcia (zachowania oportunistyczne).	Wprowadzenie 2 rodzajów pożyczek, określanie oprocentowanie w zależności od ryzyka.	Tworzenie efektu zachęty dzięki różnicowaniu oprocentowania. Ograniczenie efektu jałowej straty.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
6.	<u>Koszt pożyczki</u> Koszt kapitału warunkuje korzystanie z określonej formy finansowania.	Utrzymanie na możliwie niskim poziomie całkowitego kosztu pożyczki/poręczenia dla przedsiębiorcy.	Stworzenie efektu zachęty do sięgania po zwrotne instrumenty finansowe, co będzie skutkowało ograniczeniem luki finansowania dla firm sektora MSP.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów w regulaminach konkursów na wybór pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym/poręczeniowym.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
7.	<u>System zaliczkowy</u> Wdrożenie wyników prac B+R wiąże się z wysokim ryzykiem.	Rozważenie możliwości wdrożenia systemu zaliczkowego dla schematu dotacyjnego w miejscu systemu refundacyjnego.	Zwiększenie zdolności firm do podejmowania działań inwestycyjnych w zakresie wdrożeń.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

8.	<p><u>Zabezpieczenia</u></p> <p>Zabezpieczenia stanowią jedną z głównych barier finansowania. W wielu rodzajach projektów brakuje zabezpieczeń rzeczowych (w tym w projektach TIK).</p>	<p>Ułatwienie dostępu do usług funduszy poręczeniowych. Ograniczenie zabezpieczeń rzeczowych na rzecz osobistych.</p>	<p>Zwiększenie zdolności do finansowania się długiem. Złagodzenie skutków ważnej bariery w dostępie do kapitału.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
9.	<p><u>Okres spłaty/ karencja:</u></p> <p>Wydłużenie okresu stanowi stabilizację dla przedsiębiorcy. Karencja polepsza płynność przedsiębiorstw sezonowych i nowo powstałych. Okres spłaty i karencji zachętą do inwestycji z obszarów preferencji.</p>	<p>Wydłużenie okresów spłaty pożyczki (do 6 i 9 lat) oraz ustanowienie półrocznej karencji (12 do nawet 24 miesięcy dla projektów TIK).</p>	<p>Ułatwienie startu dla początkujących i sezonowych przedsiębiorstw oraz szczególnie uprzywilejowanie obszarów preferencji jako bodziec do dokonywania inwestycji.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów w regulaminach konkursów na wybór pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym/poręczeniowym.</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
Model wdrażania						
10.	<p>Ze względu na konieczność udzielania pożyczek niestandardowych i ograniczoną alokację na instrumenty, proponuje się model bezpośredni.</p>	<p>Kontynuacja dotychczasowych praktyk. Priorytet dla promowania nowego instrumentu pożyczkowego. Rozszerzenie zakresu poręczenia na pożyczki oraz inne nie-bankowe instrumenty finansowe. Koncentracja na lepszej penetracji geograficznej. Wprowadzenie priorytetów i preferencji w zakresie określonych rodzajów projektów. Wprowadzenie wskaźników w zakresie obszarów preferencji. Zwiększenie nakładów na promocję instrumentów finansowych przez IZ. Zwiększenie wartości umów, ze względu na obniżone limity kosztów.</p>	<p>Ułatwienie finansowania projektów w obszarach preferencji i zwiększenie dostępności instrumentów finansowych na obszarach Mazowszach, które charakteryzowała niższa aktywność funduszy pożyczkowych i poręczeniowych.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów w regulaminach konkursów na wybór pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym/poręczeniowym.</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>

PRIORYTET INWESTYCYJNY 4A

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

1.	Instrumenty finansowe nadają się do zastosowania w projektach związanych z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych.	Aktualizacja zapisów IF w PI 4a dotyczących wykorzystania zwrotnych instrumentów finansowych.	Podniesienie efektywności interwencji publicznej w regionie.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Typy projektów, w których w danym Priorytecie Inwestycyjnym należy zastosować instrumenty finansowe						
2.	Przedsiębiorstwa podejmują decyzje wynikające z rachunku ekonomicznego. Firmy będą miały możliwość spłaty rat pożyczki z wygenerowanych dzięki inwestycji zysków.	Zastosowanie instrumentu finansowego (pożyczki komercyjnej) połączonej z dotacją. Innym możliwym rozwiązaniem jest udzielanie pożyczki z premią polegającą na umorzeniu części kapitału.	Racjonalizacja decyzji beneficjentów, zachęcenie do realizacji przedsięwzięć służących realizacji celów Strategii Europa 2020.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Procent alokacji jaki w danym Priorytecie należy przeznaczyć na instrumenty finansowe						
3.	Instrumenty finansowe będą służyły racjonalizacji procesów decyzyjnych przedsiębiorstw. Połączenie wsparcia zwrotnego z dotacyjnym zwiększy atrakcyjność instrumentu z punktu widzenia ostatecznych odbiorców.	Przeznaczenie z ogólnej puli 37,7 mln euro przewidzianych na realizację priorytetu 4a w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych następujących kwot na poszczególne instrumenty: - pożyczka (19,9%); - dotacja dla przedsięwzięć wspartych pożyczką (14,9%); - dotacja (65,2%) Przeznaczenie całości ogólnej puli 5 mln euro przewidzianej na realizację priorytetu 4a w zakresie dystrybucji energii na dotację.	Sprawniejsza alokacja funduszy w regionie.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Warunki na jakich instrumenty finansowe powinny być oferowane (grupy docelowe, kwota pożyczki, zabezpieczenia, czas na jaki wsparcie jest udzielane etc.)						

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

4.	<p><u>Przedsiębiorstwa podejmują decyzje wynikające z rachunku ekonomicznego. Firmy będą miały możliwość spłaty rat pożyczki z wygenerowanych dzięki inwestycji zysków. Prawdopodobieństwo, iż jednostki samorządu terytorialnego skorzystają z instrumentu finansowego w zakresie OZE jest niewielkie.</u></p>	<p>Wyłączenie pozostałych (poza przedsiębiorstwami) grup beneficjentów, zwłaszcza jednostek samorządu terytorialnego.</p>	<p>Racjonalizacja decyzji przedsiębiorców.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
5.	<p><u>Oprocentowanie/Maksymalna wysokość pożyczki:</u></p> <p>Oprocentowanie nie może być zbyt wysokie – z badań CATI wynika, że według istotnej części przedsiębiorców działających w dziale 35 PKD maksymalnie oprocentowanie pożyczki mogłoby wynosić 3%-4%.</p> <p>Projekty dotyczące konkretnych odnawialnych źródeł energii są projektami wysoce kosztochłonnymi. Można wyobrazić sobie projekty, których koszt równy będzie alokacji na instrumenty finansowe w priorytecie.</p>	<p>Pożyczka na zasadach rynkowych (według stopy referencyjnej rynkowej, z dodatkowym uwzględnieniem marży). Można też uznać, że oprocentowanie pożyczek (którym towarzyszyć będą dotacje) powinno być wyższe niż preferencyjne oprocentowanie instrumentów oferowanych przez fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (np. w przypadku programu Bocian jest to 2%). Należy rozważyć obniżenie oprocentowanie w przypadku znaczącej zmiany sytuacji na rynku (w tym sytuacji na rynku instrumentów finansowych oferowanych przez inne instytucje).</p> <p>Kwota pożyczki, przy dość stosunkowo niewysokiej alokacji, powinna być ograniczona.</p>	<p>Ograniczenie efektu jałowej straty.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
6.	<p><u>Zabezpieczenia</u></p> <p>Zabezpieczenia stanowią jedną z barier finansowania.</p>	<p>Podstawowym zabezpieczeniem pożyczki może być weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. Dodatkowym zabezpieczeniem będzie zabezpieczenie hipoteczne.</p>	<p>Zwiększenie zdolności do finansowania się długiem. Hipoteka była wskazywana przez respondentów jako jeden z preferowanych rodzajów zabezpieczenia.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
7.	<p><u>Okres spłaty/ karencja:</u></p> <p>Odpowiedni okres spłaty i karencji stanowią zachętę do inwestycji. Projekty</p>	<p>Okres spłaty pożyczki wynosi co najmniej 10 lat. Okres karencji mógłby z kolei wynosić 12 miesięcy.</p>	<p>Zwiększenie atrakcyjności instrumentu finansowego dla działań z zakresu odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów w regulaminach konkursów na wybór</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

	dotyczące OZE są projektami o długiej stopie zwrotu z inwestycji.			pośrednika finansowego		
Model wdrażania						
8.	Istnieją instytucje, które posiadają doświadczenia we wspieraniu projektów dotyczących OZE z wykorzystaniem instrumentów finansowych.	Model oparty na współpracy z instytucją mającą duże doświadczenie we wspieraniu projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii z wykorzystaniem instrumentów finansowych.	Wykorzystanie doświadczeń instytucji finansowych we wdrażaniu instrumentów finansowych z zakresu odnawialnych źródeł energii. Jedną z możliwości jest kontynuacja wdrażania instrumentów finansowych w przedmiotowym obszarze w oparciu o doświadczenia inicjatywy JESSICA	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
PRIORYTET INWESTYCYJNY 4C						
Rozstrzygnięcie w zakresie możliwości zastosowania w danym Priorytecie Inwestycyjnym instrumentów finansowych						
1.	Instrumenty finansowe nadają się do zastosowania w projektach związanych z termomodernizacją budynków. Projekty te są projektami rentownymi.	Rekomenduje się wykorzystanie instrumentów finansowych w priorytecie inwestycyjnym 4c w zakresie projektów dotyczących kogeneracji.	Podniesienie efektywności interwencji publicznej w regionie.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Typy projektów, w których w danym Priorytecie Inwestycyjnym należy zastosować instrumenty finansowe						
2.	W sektorze mieszkaniowym istnieje duże zapotrzebowanie na realizację projektów z zakresu termomodernizacji.	Rekomenduje się zastosowanie instrumentów finansowych w projektach z zakresu termomodernizacji budynków mieszkalnych.	Racjonalizacja decyzji beneficjentów, zachęcenie do realizacji przedsięwzięć służących realizacji celów Strategii Europa 2020.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Procent alokacji jaki w danym Priorytecie należy przeznaczyć na instrumenty finansowe						
3.	Instrumenty finansowe będą służyły racjonalizacji procesów decyzyjnych beneficjentów.	Przeznaczenie z ogólnej puli 69,5 mln euro przewidzianych na realizację priorytetu 4c w zakresie termomodernizacji następujących kwot na poszczególne instrumenty:	Sprawniejsza alokacja funduszy w regionie.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

		<p>- preferencyjna pożyczka (22,0%);</p> <p>- dotacja (78%)</p> <p>Przeznaczenie całości ogólnej puli 5 mln euro przewidzianej na realizację priorytetu 4c w zakresie kogeneracji na dotację.</p>				
Warunki na jakich instrumenty finansowe powinny być oferowane (grupy docelowe, kwota pożyczki, zabezpieczenia, czas na jaki wsparcie jest udzielane etc.)						
4.	<p><u>Grupa docelowa:</u></p> <p>Jednostki samorządu terytorialnego cechuje niska skłonność do zaciągania zobowiązań na realizację inwestycji z zakresu termomodernizacji. W sektorze mieszkaniowym inwestycje realizowane będą przez spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego</p>	<p>Wsparcie zwrotne będzie udzielane spółdzielniom mieszkaniowym i towarzystwom budownictwa społecznego. Wyłączenie jednostek samorządu terytorialnego.</p>	<p>Racjonalizacja decyzji ostatecznych odbiorców.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

5.	<p><u>Oprocentowanie/Maksymalna wysokość pożyczki:</u></p> <p>Z ankiety przeprowadzonej wśród spółdzielni mieszkaniowych wynika, że w większości przypadków dla największej liczby respondentów maksymalne akceptowalne oprocentowanie pożyczki wynosi 4% lub 5%.</p> <p>Oprocentowanie powinno być ustalone na takim poziomie by instrument był atrakcyjny z perspektywy ostatecznych odbiorców.</p> <p>W większości przypadków kwota pożyczki, o którą będą się one ubiegały nie będzie wyższa niż 3 mln zł.</p>	<p>Oprocentowanie 3% w stosunku rocznym z ewentualną możliwością obniżenia oprocentowania w przypadku określonego efektu ekologicznego, jaki ma zostać osiągnięty. Wysokość umorzenia nie mogłaby przekroczyć – podobnie jak w przypadku programu WFOŚiGW w Warszawie – 15% wypłaconej kwoty pożyczki po złożeniu wystąpienia o częściowe umorzenie pożyczki. Maksymalna wysokość pożyczki: 5 mln zł (bądź rezygnacja z górnego limitu).</p>	<p>Zapewnienie by instrument był konkurencyjny na rynku finansowym oraz spotkał się z zainteresowaniem ze strony ostatecznych odbiorców.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
6.	<p><u>Zabezpieczenia</u></p> <p>Zabezpieczenia stanowią jedną z barier finansowania. Atrakcyjną z punktu widzenia ostatecznych odbiorców formą zabezpieczenia jest weksel in blanco.</p>	<p>Weksel <i>in blanco</i> jako podstawowe zabezpieczenie.</p>	<p>Zastosowanie takiej formy zabezpieczenia nie będzie stanowiło bariery w ubieganiu się o wsparcie</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
7.	<p><u>Okres spłaty/ karencja:</u></p> <p>Odpowiedni okres spłaty i karencji zachętą do inwestycji. Projekty z zakresu termomodernizacji są projektami o odroczonej stopie zwrotu z inwestycji.</p>	<p>Okres spłaty pożyczki wynosi co najmniej 10 lat. Okres karencji mógłby z kolei wynosić 12 miesięcy.</p>	<p>Zwiększenie atrakcyjności instrumentu finansowego dla działań z zakresu termomodernizacji budynków mieszkalnych.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów w regulaminach konkursów na wybór pośrednika finansowego</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
Model wdrażania						
8.	<p>Istnieją instytucje, które posiadają doświadczenia we wspieraniu projektów dotyczących termomodernizacji z</p>	<p>Model oparty na współpracy z instytucją mającą duże doświadczenie we wspieraniu</p>	<p>Wykorzystanie doświadczeń instytucji finansowych we wdrażaniu instrumentów finansowych z zakresu efektywności energetycznej. Jedną z możliwości jest</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

	wykorzystaniem instrumentów finansowych.	projektów dotyczących termomodernizacji budynków z wykorzystaniem instrumentów finansowych.	kontynuacja wdrażania instrumentów finansowych w przedmiotowym obszarze w oparciu o doświadczenia inicjatywy JESSICA	zapisów do SZOP RPO WM		
--	--	---	--	------------------------	--	--

PRIORYTET INWESTYCYJNY 4e

Rozstrzygnięcie w zakresie możliwości zastosowania w danym Priorytecie Inwestycyjnym instrumentów finansowych

1.	Przeprowadzone badania pokazały, że inwestycje związane z modernizacją oświetlenia zewnętrznego np. ulic, placów, dróg na energooszczędne powinny być wspierane w formach bezwrotnych. Przeprowadzone badania pokazały bowiem, że wymiana oświetlenia sodowego na ledowe w głównej mierze przynosi korzyści ekologiczne oraz społeczne. Głównym źródłem finansowania takich inwestycji dla gmin są środki własne oraz dotacje z NFOŚiGW lub z WFOŚiGW. Projekty te charakteryzują się długą stopą zwrotu, w przypadku wymiany samych żarówek sodowych na ledowe okres zwrotu można szacować na 60-80 miesięcy, aby jednak zapewnić prawidłowe działanie oświetlenia ledowego konieczna jest wymiana całej infrastruktury oświetlenia ulicznego a to powoduje, że stopa zwrotu wynosi między 10 a 20 lat. Nieuzyskanie wsparcia dotacyjnego powoduje odłożenie inwestycji w czasie, wskazało tak 58% badanych gmin oraz ograniczenie skali inwestycji – 31% odpowiedzi.	Wspieranie projektów dotyczących modernizacji oświetlenia zewnętrznego np. ulic, placów, dróg na energooszczędne za pomocą dotacji	Większe prawdopodobieństwo zainteresowania beneficjentów ubieganiem się o wsparcie aniżeli w przypadku gdyby wsparcie miało mieć charakter zwrotny	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
2.	Przeprowadzone badania pokazały, że projekty z zakresu budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczej oraz z zakresu wymiany czynnika grzewczego powinny być wspierane w formach	Wspieranie projektów projekty z zakresu budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczej oraz z zakresu wymiany czynnika grzewczego za pomocą dotacji.	Większe prawdopodobieństwo zainteresowania beneficjentów ubieganiem się o wsparcie aniżeli w przypadku gdyby wsparcie miało mieć charakter zwrotny	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

	bezwrotnych. Realizacja bowiem takich projektów przyczynia się w głównej mierze do osiągnięcia wymiernych efektów ekologicznych oraz społecznych. W mniejszym natomiast stopniu pozwala na osiągnięcie efektów ekonomicznych. Przeprowadzone badania pokazały również, że podmioty realizujące takie projekty nie przewidują zwrotu zainwestowanych środków.					
3.	Przeprowadzone badania pokazały, że projekty związane z rozwojem zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej w regionie powinny być wspierane w formach bezwrotnych. Wśród argumentów przemawiających za takim rozwiązaniem można wskazać stopień zadłużenia spółki komunalnych zajmujących się transportem miejskim co powoduje, że podmioty te mogą mieć problem z zaciąganiem kolejnych zobowiązań. Możliwość uzyskania wsparcia w formach bezwrotnych przyczynia się do przyspieszenia podjęcia decyzji o inwestycji, szybkość przeprowadzenia inwestycji powoduje, że możliwy do osiągnięcia jest szybki efekt ekologiczny i społeczny. 40% badanych respondentów działania 5.1 RPO WM 2007-2013 wskazało, że realizowany przez nich projekt nie generuje przychodów, przeciwnego zdania był co piąty badany, 40% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Ponad połowa beneficjentów działania 5.1 RPO WM 2007-2013 nie przewiduje zwrotu środków zainwestowanych w projekt, tylko 1/3 taki zwrot przewiduje. W przypadku nie otrzymania wsparcia z RPO WM 2007-2013 83% beneficjentów wskazało, że nie zrealizowałoby projektu. 80% badanych gmin nie planuje w ciągu 3 najbliższych lat zrealizowania takiej inwestycji.	Wspieranie projektów z zakresu rozwoju zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej powinno się odbywać za pomocą dotacji.	Większe prawdopodobieństwo zainteresowania beneficjentów ubieganiem się o wsparcie aniżeli w przypadku gdyby wsparcie miało mieć charakter zwrotny	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

PRIORYTET INWESTYCYJNY 6a						
Rozstrzygnięcie w zakresie możliwości zastosowania w danym Priorytecie Inwestycyjnym instrumentów finansowych						
1.	Przeprowadzone badania pokazały, że projekty dotyczące rozbudowy i modernizacji regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacji zastępczych w celu spełnienia przez nie standardów RIPOK powinny być wspierane za pomocą dotacji. RIPOK-i są bowiem najbardziej skomplikowanym elementem system gospodarki odpadami komunalnymi, głównym problem dla ich funkcjonowania jest zapewnienie odpowiedniego strumienia odpadów oraz odpadów selektywnie zebranych co wpływa na zmniejszenie rentowności ich działania. Niestabilność rynku surowców wtórnych, spadające ceny, a także ich duże wahania w ciągu roku powodują utrudnia funkcjonowanie tych instalacji w warunkach rynkowych i wpływa znacznie na ich rentowność. Blisko 59% ankietowanych beneficjentów działania 4.2 RPO WM 2007-2013, którzy zakończyli realizację projektów wskazało, że projekt nie generuje przychodu. Ponad 60% ankietowanych beneficjentów działania 4.2 RPO WM 2007-2013 stwierdziło, że nie zwrócą im się pieniądze zainwestowane w projekt.	Wspieranie projektów dotyczące rozbudowy i modernizacji regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacji zastępczych w celu spełnienia przez nie standardów RIPOK powinno się odbywać za pomocą dotacji.	Większe prawdopodobieństwo zainteresowania beneficjentów ubieganiem się o wsparcie aniżeli w przypadku gdyby wsparcie miało mieć charakter zwrotny	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
2.	Przeprowadzone badania pokazały, że projekty dotyczące rozwoju infrastruktury selektywnego systemu zbierania odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem budowy i modernizacji	Wspieranie projektów dotyczące rozwoju infrastruktury selektywnego systemu zbierania odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem budowy i modernizacji Punktów Selektywnego	Większe prawdopodobieństwo zainteresowania beneficjentów ubieganiem się o wsparcie aniżeli w przypadku gdyby wsparcie miało mieć charakter zwrotny	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

	<p>Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych powinny być wspierane za pomocą dotacji. System selektywnej zbiórki odpadów w wielu gminach nie działa jeszcze w sposób przewidywany przez ustawodawcę (samofinansowanie się systemu) w związku czym możliwe jest udzielanie wsparcia w formach bezzwrotnych. Sprawnie działający PSZOK przyczynia się do wzrostu efektywności całego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, sam w sobie nie będzie jednak efektywny ekonomicznie, nie jest on bowiem w stanie się utrzymać ze sprzedaży zebranych selektywnie odpadów. 58% badanych gmin, które realizowały projekty dotyczące PSZOK, wskazywały na brak generowania przychodów. Ponad 30% badanych gmin nie zamierza w ciągu 3 najbliższych lat realizować inwestycji dotyczącej PSZOK.</p>	<p>Zbierania Odpadów Komunalnych powinno odbywać się za pomocą dotacji.</p>				
--	---	---	--	--	--	--

PRIORYTET INWESTYCYJNY 9b

Rozstrzygnięcie w zakresie możliwości zastosowania w danym Priorytecie Inwestycyjnym instrumentów finansowych

<p>1.</p>	<p>Dotychczasowe konkursy wskazują na dużą bardzo dużą aktywność samorządów i innych podmiotów. Występuje duże przywiązanie do dotacji i w związku z tym można oczekiwać stagnacji gospodarczej na obszarach zdegradowanych.</p>	<p>Potrzebne zwiększenie części alokacji przeznaczonej na IF do 25 mln euro.</p>	<p>Stopniowe zwiększanie znaczenia zwrotnych instrumentów w polityce rewitalizacyjnej regionu. Instrumenty finansowe powinny być dedykowane przede wszystkim podmiotom, które mają możliwość generowania dochodowych projektów, ze wskazaniem wyeliminowania wsparcia dotacyjnego dla projektów z potencjałem dochodowym.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
------------------	--	--	---	---	--	---------------------

Typy projektów, w których w danym Priorytecie Inwestycyjnym należy zastosować instrumenty finansowej

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

2.	<p>Bazując na wynikach ankiety w badaniu ilościowym (n=120) oraz przeprowadzonych pogłębionych wywiadach z końcowymi odbiorcami wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA w województwie mazowieckim należy prognozować wysoki popyt na IF w segmencie niewielkich projektów rewitalizacyjnych generujących dochód w obszarach śródmiejskich.</p>	<p>Mała pożyczka będzie adekwatnym instrumentem w obu typach projektów w PI 9b:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej (kod interwencji 055); - odnowa tkanki mieszkaniowej, w zakresie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, jako element szerszego działania rewitalizacyjnego (kod interwencji 054). <p>Należy przyjąć, że w przypadku mieszkalnictwa 100% alokacji powinno zostać zaangażowane w formie małej pożyczki. W przypadku rozwoju infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej dominować powinny większe projekty, więc alokacja na małe pożyczki nie powinna być w tym przypadku większa niż 25%.</p>	<p>Stymulacja ożywienia społeczno-ekonomicznego w jak największej liczbie miast na Mazowszu.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
----	--	--	--	---	--	---------------------

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

3.	<p>Bazując na wynikach ankiety w badaniu ilościowym (n=120), przeprowadzonych pogłębionych wywiadach z końcowymi odbiorcami wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA w województwie mazowieckim oraz analizie lokalnych programów rewitalizacji należy prognozować:</p> <ul style="list-style-type: none"> -stabilny popyt na duże projekty (12% respondentów deklaruje zapotrzebowanie na projekty od 3 do 5 mln, kolejne 12% na projekty wysokokosztowe od 10 do 50 mln zł); -osiągnięcie dzięki dotacjom przewyższenia części negatywnych sprzężeń zwrotnych utrudniających realizację komercyjnych projektów na obszarach zdegradowanych, co będzie skutkowało możliwością realizacji projektów (nie w pełni komercyjnych) sportowo-rekreacyjnych, kampusów wyższych uczelni itp.; -stabilne zainteresowanie przedsiębiorstw inwestowaniem w zdegradowanych obszarach konwersyjnych. 	<p>Duża pożyczka będzie instrumentem adekwatnym do celów projektów opisanych kodem interwencji 055 i powinna konsumować 75% alokacji na ten kod.</p>	<p>Wykorzystanie i stymulowanie pozytywnych skutków przewyższenia części negatywnych sprzężeń zwrotnych utrudniających realizację komercyjnych projektów na obszarach zdegradowanych.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
Procent alokacji jaki w danym Priorytecie należy przeznaczyć na instrumenty finansowe						
4.	<p>Doświadczenia regionów wdrażających inicjatywę JESSICA pokazują, że przeznaczenie na preferencyjne pożyczki całej kwoty alokacji przeznaczonej na działania rewitalizacyjne eliminuje szanse na pozyskanie środków przez projekty niedochodowe, a w województwie mazowieckim nadal występuje wysoka podaż takich projektów, zwłaszcza wśród samorządów, organizacji pozarządowych i LGD.</p>	<p>W przypadku kodu 054 należy podzielić alokację na dwie równe części ze względu na silne oczekiwanie spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych na konkurs dotacyjny (po wycofaniu środków w poprzedniej perspektywie). W przypadku 055 – 16 mln euro.</p>	<p>Możliwość odpowiedniego współistnienia schematu dotacyjnego i instrumentu finansowego w postaci funduszu pożyczkowego.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
Warunki na jakich instrumenty finansowe powinny być oferowane (grupy docelowe, kwota pożyczki, zabezpieczenia, czas na jaki wsparcie jest udzielane etc.)						

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

5.	<p><u>Grupa docelowa:</u> Analiza grup docelowych wskazuje na brak potrzeby eliminacji określonych typów podmiotów, chociaż można założyć preferowanie pożyczek dla spółek komunalnych i podmiotów prywatnych, aby stymulować postawy zgodne z logiką interwencji.</p>	<p>Zastosowanie IF dla wszystkich typów odbiorców wsparcia wskazanych w projekcie RPO WM 2014-2020.</p>	<p>Szeroka reprezentacja podmiotów ubiegających się o preferencyjne pożyczki zwiększa szansę aktywizacji gospodarczej terenów zdegradowanych. Z realizacji projektów rewitalizacyjnych powinny stopniowo wycofywać się JST, ustępując miejsca podmiotom komercyjnym.</p>	<p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do SZOP RPO WM</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
6.	<p><u>Max wartość pożyczki – pożyczka mała</u> Doświadczenia wdrażania Inicjatywy JESSICA w Polsce wskazują na bardzo dużą rozpiętość wnioskowanych kwot pożyczek (od 90 tys. do 72 mln zł). Ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dominację zapotrzebowania na środki między 250 a 500 tys. zł na projekt oraz niższe, ale nadal dość znaczące, deklarowane przez respondentów zainteresowanie realizacją projektów o wartości od 0,5 mln do 1 mln zł oraz od 1 do 3 mln zł; – wysoki poziom zapotrzebowania na projekty rewitalizacyjne w śródmieściach (analiza LPR na Mazowszu), – wysoki poziom zapotrzebowania na środki pobudzające powstawanie mieszkań (zwłaszcza na wynajem) w ramach dogęszczania obszarów śródmiejskich i przeciwdziałania rozlewaniu się zabudowy <p>rekomendowane jest wprowadzenie małej pożyczki.</p>	<p>Minimalna rekomendowana wysokość to 50 tys. zł i nie wyższej niż 3 mln zł. Niższa pożyczka będzie nieefektywna, zgodnie z pogłębionymi wywiadami z pracownikami partnera merytorycznego FROM w województwie mazowieckim, ponieważ koszty obsługi wnioskodawcy będą zbyt wysokie w stosunku do zaangażowanych środków.</p>	<p>Usankcjonowanie różnorodności projektów.</p>	<p>1) W przypadku powtórzenia wyboru FROM: Sformułowanie zapisów w dokumentacji przetargowej w procedurze wyboru pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym dotyczących: - wymogów w odniesieniu do strategii inwestycyjnej w zakresie wysokości udzielanych pożyczek, - wymogu prowadzenia spotkań terenowych i warsztatów z potencjalnymi odbiorcami wsparcia. 2) Sformułowanie zapisów o braku ograniczenia wysokości pożyczki w „Zasadach udzielania pożyczek”.</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
7.	<p><u>Max wartość pożyczki – pożyczka duża</u> Doświadczenia wdrażania Inicjatywy JESSICA w Polsce wskazują na bardzo dużą rozpiętość wnioskowanych kwot pożyczek (od 90 tys. do 72 mln zł). Doświadczenia mazowieckie pokazują, że do tej pory projekty nie przekraczały takiego poziomu wsparcia.</p>	<p>Ze względu na niewielką pulę środków należy ograniczyć wysokość dużych pożyczek do 20 mln zł.</p>	<p>Usankcjonowanie różnorodności projektów.</p>	<p>1) W przypadku powtórzenia wyboru FROM: Sformułowanie zapisów w dokumentacji przetargowej w procedurze wyboru pośrednika finansowego zarządzającego</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

				<p>funduszem pożyczkowym dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymogów w odniesieniu do strategii inwestycyjnej w zakresie wysokości udzielanych pożyczek, - wymogu prowadzenia spotkań terenowych i warsztatów z potencjalnymi odbiorcami wsparcia. <p>2) Sformułowanie zapisów o braku ograniczenia wysokości pożyczki w „Zasadach udzielania pożyczek”.</p>		
8.	<p><u>Oprocentowanie</u> Oprocentowanie w inicjatywie JESSICA było globalnie bardzo niskie, co wykluczało z dofinansowania część bardziej dochodowych projektów.</p>	<p>Ponieważ wysokość oprocentowania rynkowego kształtuje się na poziomie 10-14%, można rozważyć oprocentowanie preferencyjne na poziomie maksymalnie 7% z obniżeniem w zależności od komponentu społecznego wyznaczonego na zasadach analogicznych, jak w projektach w ramach inicjatywy JESSICA. Konieczne jest sformułowanie strategii inwestycyjnej w stosunku do całego portfela, nie zaś w stosunku do pojedynczych projektów. Dzięki temu będzie można wspierać projekty o bardzo niskiej, wręcz marginalnej dochodowości, wykorzystując potencjał dochodowy projektów zbliżających się do granicy opłacalności dla projektów komercyjnych.</p>	<p>Duża rozpiętość kwot dofinansowania i wysokości oprocentowania zależna od jakości komponentu społecznego – możliwość uzyskania większej liczby projektów wspartych mniejszymi kwotami.</p>	<p>W przypadku powtórzenia wyboru FROM: Sformułowanie zapisów w dokumentacji przetargowej w procedurze wyboru pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym dotyczących wymogów w odniesieniu do strategii inwestycyjnej w zakresie kształtowania portfela projektów i restrykcyjnego podejścia do egzekwowania jakości komponentu społecznego.</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>
9.	<p><u>Zabezpieczenia:</u> Dotychczasowe formy zabezpieczeń (weksel in blanco i dodatkowe zabezpieczenia w razie potrzeby) sprawdziły się, zwłaszcza elastyczność w doborze formy zabezpieczenia w zależności od specyfiki</p>	<p>Konstrukcja zabezpieczenia spłaty pożyczki powinna być zbliżona do dotychczas stosowanej w inicjatywie JESSICA, tj. jako podstawowe zabezpieczenie powinien być traktowany weksel in blanco inwestora, przy czym ze</p>	<p>Dobra dostępność pożyczek dla wszystkich grup docelowych przy zagwarantowaniu odpowiedniego zabezpieczenia środków.</p>	<p>1) W przypadku powtórzenia wyboru FROM: Sformułowanie zapisów w dokumentacji przetargowej w procedurze wyboru</p>	<p>rekomendacja do wdrożenia w całości</p>	<p>31.12.2015r.</p>

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

	projektu miejskiego i formy uzyskiwania przychodów przez inwestora (np. NGO).	względu na potrzebę zmniejszenia ograniczeń dostępu dla różnych typów podmiotów należy każdorazowo dopasować typ zabezpieczenia do specyfiki kompletnego projektu rewitalizacyjnego.		pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym dotyczących wymogów w odniesieniu do strategii inwestycyjnej w zakresie egzekwowania zabezpieczeń. 2) Sformułowanie zapisów dotyczących zabezpieczenia pożyczki w „Zasadach udzielania pożyczek”.		
10.	<u>Okres spłaty/karencji</u> Projekty miejskie, realizowane przy wsparciu środkami inicjatywy JESSICA, mimo pewnego poziomu dochodowości, wymagały rozłożenia spłaty na długi okres czasu. Większość projektów korzystała z maksymalnego okresu spłaty. Przychody często nie były możliwe do uzyskania w wysokości umożliwiającej spłatę kapitału od razu po zakończeniu fazy inwestycyjnej projektu miejskiego.	Należy dopuścić okres spłaty do 15 lat. Karencja powinna wynosić 2 do 4 lat, przynajmniej na czas fazy inwestycyjnej.	Dobra dostępność pożyczek dla wszystkich grup docelowych. Brak możliwości obrócenia środkami więcej niż 1 raz w ciągu perspektywy finansowej. Dobre warunki finansowania dla projektów z odroczoną możliwością uzyskiwania przychodów, szczególnie ważne w przypadku obszarów zdegradowanych, zwłaszcza przy dużym przyzwyczajeniu odbiorców wsparcia do dotacji.	W przypadku powtórzenia wyboru FROM: 1) Sformułowanie zapisów w dokumentacji przetargowej w procedurze wyboru pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym dotyczących wymogów w odniesieniu do strategii inwestycyjnej w zakresie okresu spłaty. 2) Sformułowanie zapisów dotyczących okresu spłaty i karencji pożyczki w „Zasadach udzielania pożyczek”.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.
Model wdrażania						
11.	Analiza pogłębionych wywiadów z przedstawicielami FROM, partnera merytorycznego oraz ostatecznych odbiorców wsparcia wskazuje, że dotychczasowy model jest efektywny w redystrybucji środków.	Zastosowanie dotychczasowego modelu wdrażania analogicznego do inicjatywy JESSICA z drobnymi modyfikacjami przedstawionymi powyżej.	Wyeliminowanie dotychczasowych błędów, np. premia za sukces powinna być przypisana do PI.	W przypadku powtórzenia wyboru FROM: Sformułowanie odpowiednich zapisów w dokumentacji przetargowej w procedurze wyboru	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.

Tabela rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

				pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym		
12.	Analiza relacji kwoty związanej z obsługą zadłużenia do dochodów uprawnia do wniosku, że samorzady mają jeszcze możliwość obsługi dodatkowego zadłużenia. Podobnie w przypadku wysokości zadłużenia, większość samorządów ma jeszcze duże rezerwy w zakresie zaciągania kredytów.	Należy wprowadzić fundusz pożyczkowy z limitowanym oprocentowaniem, maksymalnie 7%, przy założeniu zmniejszenia oprocentowania w zależności od jakości komponentu społecznego. Promocja IF powinna uwzględniać informowanie o korzyściach wynikających z długiego horyzontu pożyczek oraz niskiego oprocentowania. Oferta powinna być adresowana przede wszystkim do przedsiębiorstw, na drugim miejscu do spółek komunalnych.	Finansowanie potrzeb inwestycyjnych w formie preferencyjnych zwrotnych instrumentów finansowych nie wpłynęłoby znacząco na zbliżenie się do 60% granicy relacji kwoty długu do dochodów ogółem, a gdyby wsparcie wynosiło co najmniej 60% kosztów projektu w ogóle nie miałyby wpływu na wskaźnik zadłużenia.	W przypadku powtórzenia wyboru FROM: Sformułowanie odpowiednich zapisów w dokumentacji przetargowej w procedurze wyboru pośrednika finansowego zarządzającego funduszem pożyczkowym	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2015r.